

Protokoll 8/2022

fört vid Skönhetsrådets delegerade i plan- och bygglovsärenden, naturvårdsärenden samt kulturvårdsärendens sammanträde måndagen den 24 oktober 2022 kl. 13:30-17:15, Lilla Kollegiesalen, Stadshuset

Övriga närvarande

Inga Varg Ordförande §§1-4
Leif Bolter
Katarina Borg
Birgitta Bremer
Elisabet Jermsten
Anders Johnson
Helena Nilsson Lannegren
Magnus Olausson §§1-3
Martina Pereira Norrman
Laila Reppen
Henrik Nerlund Sekreterare
Susanne Höglin Handläggare
Magnus Andersson Adjungerad §§1-3
Andrew Blank Föredragande §3
Susanna Stenfelt Föredragande §4
Simon Gotthard Föredragande §4
Christopher Berk Föredragande §5
Margareta Olofsson Ordförande §5

Paragraf

§§1-5

Sekreterare

Susanne Höglin

§ 1**Val av mötets protokollförare**

Valdes Susanne Höglin till mötets protokollförare

§ 2**Aktuella förändringar på Djurgården; information från
Kungliga Djurgårdsförvaltningen**

SR 2022/115

Beslut

Ordförande tackade på rådets vägnar för informationen.

Sammanfattning av ärendet

Informerade Magnus Andersson, slottsfogde vid Kungliga Djurgårdsförvaltningen (KDF) samt adjungerad ledamot i Skönhetsrådet, om pågående arbeten på Djurgården.

Kungliga Djurgårdsförvaltningen har som huvuduppgift att förvalta Konungens enskilda dispositionsrätt till Djurgården. I uppgiften ingår även att värna det historiska kulturlandskapet, vårda den befintliga naturen, åstadkomma en stimulerande fritids- och rekreationsmiljö samt se till framtida behov. Förvaltningen uppbär inga skattemedel utan är självfinansierad och intäkterna, som består av hyror och arrenden från bostäder och verksamheter, ska användas för att förbättra och försköna Djurgården. KDF kan vara både planbeställare och remissinstans och några ärenden som varit aktuella under senare år är Gröna Lund, Hasselbacken, Uggleviksreservoaren, Folke Bernadottes bro och nu Beckholmen. Vidare pågår arbete med upprustning av Frisens park, Djurgårdsbrunns brunnsplan, Rosendals slottspark och i området runt Rosendal etableras Prinsessan Estelles skulpturpark.

§ 3**Trängkåren 6 och 7, förslag till detaljplan, 2019-07418**

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Trängkåren 6 och 7, förslag till detaljplan, 2019-07418. Andrew Blank, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.
SR 2022/230

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet tillstyrka förslag till detaljplan gällande Trängkåren 7 (DN-huset) med erinran om stringentare gestaltning, samt avstyrka förslag till detaljplan gällande Trängkåren 6 (SvD-huset) med hänvisning till att ett högt hus är olämpligt på platsen av arkitektoniska, stadsbildliga och kulturhistoriska skäl.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Hänsköts ärendet för formellt beslut vid nästkommande ordinarie sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

Föreliggande ärende innebär att nya, framförallt höga, tillägg prövas i Mariebergs tidningskvarter. I korthet föreslås ett parkeringshus rivas i fastigheten Trängkåren 7 och ersättas av en ny byggnad med en högdal som närmar sig DN-skrapan i höjd samt att befintlig lågdal i DN-anläggningen byggs på. I fastigheten Trängkåren 6 föreslås en kontorsbyggnad från 1990-talet rivas och också den ersättas av en byggnad som strävar mot kvarterets högsta höjder. De nya byggnaderna föreslås innehålla kontorsändamål och emanerar ur ett program för Marieberg som arbetades fram 2012.

Marieberg karaktäriseras av att vara en modernistisk stadsdel där stora horisontella och vertikala volymer grupperats i landskapet. Den storskaliga arkitekturen skapar en skulptural stadsbild som gör sig bäst i den stora skalan. I närskala skapar de stora volymerna ett stadsrum anpassat mer för högre hastigheter än för stadslivsbefrämjande aktiviteter. Det föreliggande planarbetet försöker adressera dessa förutsättningar genom att syfta till trivsammare stadsmiljö samtidigt som ytterligare höga volymer prövas.

Skönhetsrådet ansåg att detta är en svår balansgång som kräver ett stort mått av lyhördhet för platsen; mänsklig skala och höga volymer är inte självklart kongruenta. Rådet önskade inledningsvis kommentera den stora skalan. Mariebergs skulpturala volymspel som är väl synligt över stora delar av staden tillhör stadsdelens karaktäristiska kvaliteter. I en prövning av ny bebyggelse måste därför relationerna till befintliga horisontaler och vertikaler utgöra utgångspunkten. Tillägg kan inte på något sätt tillåtas gröta ihop stadsbilden utan varje märkesbyggnad behöver sin omgivande rymd. Rådet ansåg att det presenterade materialet tydligt visar att en hög byggnad därför inte kan prövas vidare på Trängkåren 6. Närheten till DN-skrapan, ritad av arkitekt Paul Hedqvist och SvD-huset, ritat av arkitekt Anders Tengbom medför att dessa båda byggnaders integritet störs samt att de läses samman istället för att upplevas var för sig. Rådet ansåg vidare att den osjälvständiga form som förslaget fått visavi Tengboms byggnad är en ytterligare svaghet. Den befintliga byggnaden från 1990-talet bör, inte minst av hållbarhetsskäl, prövas att bevaras.

I Trängkåren 7 fann rådet förslaget mer utvecklingsbart. Under förutsättning att påbyggnaden på DN-anläggningens lågdel inte överstiger den s.k. Månlandaren i höjd är förslaget möjligt att utföra. Rådet fann vidare att det föreslagna höghuset som ersätter parkeringsanläggningen är väl placerat och att det i det presenterade vymaterialet faller in i den storskaliga stadsbilden. Här finns tillräckligt med respektavstånd och volymerna läses inte samman. Byggnaden har dock att vinna på att renodlas från en trappande kropp till en sammanhållen vertikal. Rådet förutsatte att parkeringshusets betongelement med frilagd ballast återbrukas.

Avslutningsvis önskade Skönhetsrådet understryka vikten av de offentliga gaturummen och att miljön bryts upp i fler kvarter med gena kopplingar. De båda nya gatorna, kallade "Lastgatan" och "Signalgränd" är ytterst välkomna. I en framtid där flygverksamheten flyttat från Bromma kan dessutom stadsdelen kompletteras ytterligare med bostäder vilket ger mer liv och rörelse över dygnet. Rådet ansåg att goda stadsrum och flexibilitet i användning är viktigt att planera in redan nu med ovanstående i åtanke.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/230-15 Planbeskrivning
- SR 2022/230-14 Plankarta samråd
- SR 2022/230-1 Trängkåren 6 och 7, förslag till detaljplan, 2019-07418
- SR 2022/230-7 Sol-, skugg- och dagsljusstudie
- SR 2022/230-17 Kulturmiljöanalys
- SR 2022/230-22 Antikvarisk förundersökning Trängkåren 6

- SR 2022/230-2 Visionsros Marieberg
- SR 2022/230-3 Vindkomfortstudie
- SR 2022/230-4 Utredning kring påbyggnad och rivning
- SR 2022/230-5 Trafikutredning
- SR 2022/230-6 Solstudie komplettering torg och platser
- SR 2022/230-20 Antikvariskt konsekvensbeskrivning
- SR 2022/230-21 Antikvarisk förundersökning Trängkåren 7
- SR 2022/230-23 Antikvarisk förundersökning Trängkåren 6, 1990talets tillbyggnad
- SR 2022/230-8 Socialtvärdeskapandeanalys (SVA)
- SR 2022/230-9 Siktlinjeanalys
- SR 2022/230-10 Siktlinjeanalys ArcGIS komplettering
- SR 2022/230-11 PM Rivning parkeringshus, Trängkåren 7
- SR 2022/230-12 PM Brand och risk
- SR 2022/230-13 PM Markföroreningar
- SR 2022/230-16 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)
- SR 2022/230-18 Hållbarhetsprogram
- SR 2022/230-19 Dagvattenutredning

§ 4

Djurgården 1:38, Beckholmen, förslag till detaljplan, 2012-03013

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Djurgården 1:38, Beckholmen, förslag till detaljplan, 2012-03013. Susanna Stenfelt, konsult och Simon Gotthard stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2022/229

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet tillstyrka förslag till detaljplan med erinran om att renodla och minska de föreslagna volymerna på öns västra sida, minimera kaj- och brygganläggningar samt värna öns geomorfologi.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Hänsköts ärendet för formellt beslut vid nästkommande ordinarie sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

Föreliggande förslag syftar till att uppföra ny bebyggelse på Beckholmen i syfte att säkra fortlevnaden av nuvarande varvsverksamhet som pågått sedan mitten av 1800-talet.

Knäckfrågan i förslaget är att tillmötesgå verksamhetens behov samtidigt som förändringarna ska ske med hänsyn till stadsbild och kulturvärden. Planförslaget innehåller en bygggrätt för verkstadshall i tre volymer på västra Beckholmen och på öns östra sida medges ett flertal mindre byggnader för varvsverksamhet samt verksamhet med maritim anknytning. Förslaget innehåller även en utvidgning av Gustav V:s docka samt utfyllnader av Beckholmen för att möjliggöra kaj- och brygganläggningar i vattnet.

Beckholmens exponerade läge innebär stor synlighet i stadsbilden såväl på avstånd som på nära håll och de förslagna förändringarna kommer oundvikligen att innebära negativ påverkan på stadsbild och kulturmiljö. Samtidigt är Beckholmen det sista kvarvarande levande båtvarvet i Stockholm med tillräcklig kapacitet för att reparera och underhålla större fartyg i torrdockor. Det kulturhistoriska värdet i att Beckholmen fortsätter att vara en levande miljö väger därför tungt. Finnboda och Ekensbergs varv är idag omvandlade till bostadsområden och Mälvarvet har en annan inriktning. Om inte även Beckholmen på sikt ska bli ett minnesmärke över en svunnen tid är det angeläget att verksamheten ges förutsättningar att leva vidare. Det finns också ett pedagogiskt värde för kommande, alltmer digitala generationer att det finns stadsnära verksamheter som syns och hörs.

Den nuvarande ganska röriga miljön kan med fördel ersättas med en mer sammanhållen bebyggelse men med detta sagt ville Skönhetsrådet understryka att de tillkommande volymerna måste bearbetas och hållas nere i skala så mycket som det bara går. Detta gäller även utfyllnader av ön samt de föreslagna kaj- och brygganläggningarna som också måste minimeras. Beckholmens form har ett stort historiskt värde och morfologin är viktig att bevara. Den stora frågan är hur mycket av den föreslagna förändringen som är absolut nödvändig för varvsverksamhetens kontinuitet och vid den punkten bör förslagets utbredning stanna. Vad gäller gestaltningen av tillkommande bebyggelse kan den föreslagna varvshallens samtliga volymer med fördel förses med träfasad färgsatt i en traditionell röd slamfärgskulör med sockel av rött tegel. Att variera de olika volymerna med avvikande kulör och material var enligt rådets mening olämpligt. Istället för att bidra till variation skapas ett oroligt helhetsintryck.

Växtligheten på Beckholmen som dessvärre till stora delar försvann i samband med den stora saneringen 2011 – 2014 är kulturhistoriskt mycket intressant eftersom unika växter har kommit in med barlast av sand under 1800-talet. Att flera av dessa växter har återplanterats på ön är mycket glädjande, t.ex. spetsfingerört som bara finns på sex platser i Sverige. Om mindre utfyllnader av ön är nödvändiga förordade rådet därför att använda fyllnadsmassor från Beckholmen framför fyllnadsmassor hämtade från annat håll. Även om många av

arterna inte har påträffats på många decennier kan jordlagren innehålla spår av växter eller fröer.

Det är positivt att den centralt belägna kullen med sitt gångstråk kring stenvillan planläggs som park så att allmänhetens tillträde till ön säkras. Ett levande och aktivt hamnliv och en varvsverksamhet som fungerar i vår tid var enligt Skönhetsrådets uppfattning angeläget att värna och därför tillstyrkte rådet förslaget med ovanstående kommentarer.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/229-4 Samrådsbrev
- SR 2022/229-13 Plankarta samråd
- SR 2022/229-10 Protokollsutdrag 2013-11-14 § 7
- SR 2022/229-11 Protokollsutdrag 2021-02-04 § 24
- SR 2022/229-12 Protokollsutdrag 2013-12-12 § 7
- SR 2022/229-14 Planbeskrivning samråd
- SR 2022/229-2 Verksamhetsbullen
- SR 2022/229-3 Trafik
- SR 2022/229-5 Tjänsteutlåtande ställningstagande
- SR 2022/229-6 Tjänsteutlåtande ang parallella uppdrag
- SR 2022/229-7 Solstudie
- SR 2022/229-17 Miljökonsekvensbeskrivning
- SR 2022/229-20 Kungörelse om samråd
- SR 2022/229-21 Kulturmiljö
- SR 2022/229-8 Risk
- SR 2022/229-9 Protokollsutdrag 2013-10-17 § 18
- SR 2022/229-15 MKN SFÅ och kemisk status
- SR 2022/229-16 MKN Hydromorfologi
- SR 2022/229-18 Markföroreningar och föroreningar i sediment
- SR 2022/229-19 Markföroreningar och föroreningar i sediment bilaga 1
- SR 2022/229-22 Geoteknik och grundläggning
- SR 2022/229-23 Geoteknik och grundläggning bilaga 1
- SR 2022/229-24 Dagvatten
- SR 2022/229-25 Byggbullen
- SR 2022/229-26 Byggbullen bilaga 1-3
- SR 2022/229-27 Brand
- SR 2022/229-28 Avfall

§ 5**Bromsten 9:2, förslag till detaljplan för
Bromstensgluggen, 2020-13360**

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Bromsten 9:2, förslag till detaljplan för Bromstensgluggen, 2020-13360. Christopher Berk stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2022/220

Beslut

Bordlades ärendet till nästkommande ordinarie sammanträde.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/220-9 Samrådsbrev
- SR 2022/220-2 Planbeskrivning, samråd
- SR 2022/220-7 Skyddsvärda träd
- SR 2022/220-8 Programhandling för allmän plats
- SR 2022/220-17 Plankarta, samråd
- SR 2022/220-21 Illustrationsplan
- SR 2022/220-24 Miljöteknisk markundersökning
- SR 2022/220-25 Miljöhistorisk inventering
- SR 2022/220-26 Dagvattenutredning kv K
- SR 2022/220-27 Dagvattenutredning, skyfallskartering och klimatscenarier
- SR 2022/220-28 Fladdermusinventering
- SR 2022/220-29 Groddjursinventering
- SR 2022/220-30 Fågelinventering
- SR 2022/220-33 Artskyddsutredning
- SR 2022/220-3 Trafikutredning
- SR 2022/220-4 Trafikbulerutredning
- SR 2022/220-5 Skyfallsanalys
- SR 2022/220-6 Riskbedömning
- SR 2022/220-10 PM Geoteknik kv G och H
- SR 2022/220-11 PM Geoteknik kv K
- SR 2022/220-12 PM Geoteknik kv I
- SR 2022/220-13 PM Geoteknik kv E och F
- SR 2022/220-14 PM Geoteknik kv C och D
- SR 2022/220-31 Dagvattenutredning kv I
- SR 2022/220-32 Dagvattenutredning kv E och F
- SR 2022/220-34 Dagvattenutredning kv A och B
- SR 2022/220-35 Dagvattenutredning kv G och H
- SR 2022/220-36 Dagvattenutredning kv C och D
- SR 2022/220-37 Belysningsprogram
- SR 2022/220-38 Arkeologisk utredning
- SR 2022/220-15 PM Geoteknik kv A och B
- SR 2022/220-16 Naturmiljöutredning

- SR 2022/220-18 MUR Geoteknik kv I
- SR 2022/220-19 MUR Geoteknik kv E och F
- SR 2022/220-20 MUR Geoteknik kv A och B
- SR 2022/220-22 MUF Geoteknik kv C och D
- SR 2022/220-23 Handelsutredning

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2022-10-28
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2022-10-28
Susanne Gunilla,Höglin	2022-10-28